

Rovfuglegruppens årsmøde på Fangel Kro d. 2. november 2024

Deltagere: Niels Peter Andreasen; Per Ekberg, Luise Ekberg, Jørgen Jensen, Steen Kryger, Jørgen Terp Laursen, Jan Tøttrup Nielsen, Lars Fenger Nielsen, Kurt Storgaard, Per Rasmussen, Flemming Jacobsen, Iwan Bergholdt, Peter Dam-Hansen, Søren Peter Jensen.

Gæster: Morten Truelsen, formand for Herregårdsjægerne og Hans Meltofte kontaktperson for Hovedbestyrelsen.

Afbud: John Holm, Geoffry Preston, Iben Hove Sørensen, Holger Hansen.

Ordstyrer: Lars Fenger.

Referent: Steen Kryger.

10:20-11:20 Fællesskab gennem fugle v. Morten Truelsen, formand for Herregårdsjægerne.

Foreningen af Danske Herregårdsjægere er stiftet 1951 som brancheforening.

Morten Truelsen arbejder på Brahesborg Gods på Fyn, som og forvalter 1.000 ha heraf 100 ha skov.

Morten fortalte om fasanopdræt som følger lovgivningen: fasanerne skal udsættes som 6 ugers kyllinger, går i 3 uger indhegninger indtil udsætning fra Sankt Hans til midt august, og første jagt er sidst i oktober. Lovgivningen foreskriver at fasanerne skal være ude 1 mdr. før jagt.

Morten Truelsen fortalte, at udlejning af jagtrevir giver en god fast indtægt for godserne, men at salg af endagsjagter ikke er nogen lukrativ forretning.

Vi drøftede holdninger til rovfugle og rovdyr, og at holdningen hos jægerne til rovfuglene har ændret sig de senere år. Ræve og mår er til større gene i fasanindhegningerne, fordi de bider flere ihjel, musvåge forstyrrer ikke så meget som duehøg, der skaber panik i indhegningen.

Musvågen slår kun kyllinger eller skadede fugle, mens duehøgen slår fasaner i hele deres levetid. Morten fortalte om, hvordan han administrerede omsorg for ynglende havørn på godset.

Vi aftalte, at hvis nogen fra Rovfuglegruppen ønskede at registrere rovfugle i godsernes skove, så kunne han formidle kontakten, så tilladelse til at færdes uden for stierne kan gives, og der kan oprettes et samarbejde.

Vi talte om det forestående rovfuglekursus d. 26. januar 2025, hvilket der skal reklameres for i både jægerkredse og DOF-regi.

Fællesprojektet med Herregårdsjægerne og DOF kan ses omtalt på DOF's hjemmeside.

11.25-11:30 Valg til Styregruppe.

Per Ekberg godtager genvalg for 2-årig periode.

Luise Ekberg og Steen Kryger er valgt for de næste 2 år.

Charlotte opfattes som udtrådt, da vi ikke har hørt fra hende længe.

11:30-12:10 De 6 almindelige arter v. Jan Tøttrup Nielsen

Jan efterlyste data fra censusområderne og efterlyste, at der kom flere censusområder, da der har

været en sivende tendens i gruppen, som vil betyde, at gruppen ikke kan levere data om frem- eller tilbage gang for de almindelige arter.

Der er stadig data fra Grib Skov og St. Dyrehave på Sjælland og fra mindre områder ved Kolding samt fra Vendsyssel i Jylland.

Duehøg: status quo i, Kolding nedgang på et lavere niveau. Grib Skov stabil, men på et lavere niveau. St. Dyrehave stabil på et lavere niveau. Vendsyssel stabil.

Spurvehøg: yngleparrene er konstant dalende gennem mange år. I Falsterbo er træktallet 2024 noget laver en middeltallet for perioden på 50 år. Mangel på småfugle kan være en årsag. Vendsyssel stor nedgang.

Hvepsevåge: der findes ikke landsdækkende data, men der er data fra Grib Skov og St. Dyrehave, hvor bestanden er for nedadgående og halveret siden 2013 i Grib Skov og i 2024 var der ingen par i St. Dyrehave.

Musvåge: klar dalende tendens, også her er fødemangel og fugleinfluenza en mulig forklaring. Fugleinfluenza har formodentlig også en stor betydning i Thy. Forstyrrelser er måske en forklaring i Grib Skov. Vendsyssel nedgang.

Tårnfalk: er usikker, da data mangler. Den er formentlig stabil i Koldingområdet. Duehøg tager mange tårnfalke i Vendsyssel.

Fælles for de skovlevende rovfugle, kan den øgede aktivitet (mountainbike, ridning og orienteringsløb mm i skovene måske være begrænsende for bestandene.

Den øgede bestand af stor hornugle, er lokalt Jylland – er nu også på Fyn) også en begrænsende faktor.

Måske et større problem er det enorme fald i småfuglebestandene pga. habitatforringelse og fugleinfluenza.

Hans Meltofte foreslog, at gruppen prøver at bruge punkttællingstal til sammenligning med rovfugleregistreringerne og på den måde komme med en bestandsestimering.

13.15-13:40 Vandrefalken Niels Peter Andreasen.

Niels Peter anbefalede "The Peregrine Falcon" R. Sale og S. Watson.

Niels Peter fortalte om vandrefalkene på Møn, som han følger nøje.

Specielt en gammel han (HK).

Der er registreret 12 par i år, som har fået 30 unger. Det ser ud til at den er på vej op, efter en nedgang, sandsynligvis pga. fugleinfluenza.

Der var erfaringsudveksling om føde overlevering mellem han og hun, og hvem der foretog ungefodring.

13.45-15.15 Fældefjer v. Kurt Storgård.

Kurt viste et væld af fældefjer fra alt, hvad vi har af rovfugle og ugler, suppleret med omtale af kendetegn og karakteristika for de forskellige arter.

Ud fra fældefjerene kunne man individbestemme de enkelte fugle ligesom ved DNA-undersøgelser, da de enkelte fjers karakteristika går igen i fjerdragten år for år.

Kurt viste også en samling af småfuglefjer der primært er fundet som pluk.

15.35-16.05 Inter- og Intraspecifik konkurrence blandt danske rovfugle. v. Jan Tøttrup Nielsen

Jan har de sidste år kørt en delundersøgelse i sit gamle censusområde af, hvad de nyindvandrede Stor Hornugle, Kongeørn og Ravn har af indvirkning på bestanden af Duehøg over Spurvehøg. Duehøgen konkurrerer med artsfæller om føde, men den præderer også Spurvehøg, hvilket fik spurvehøgen til at ændre yngleadfærd, så dens reder blev placeret i tættere nålebepantninger. Overlevelseshastigheden for og alderen på førstegangsynglende Spurvehøg er direkte korreleret til tætheden af Duehøg.

Indvandring af Stor Hornugle og Kongeørn påvirkede hurtigt duehøgebestanden, hvorimod Havørn næppe har nogen påvirkning.

I Lille Vildmose hvor både Kongeørn og Havørn yngler, holder begge arter pæn afstand til hinanden. Jan viste mange flotte billeder af interaktionen mellem de 2 ørne.

Stor Hornugle har lokalt taget mange musvåger (en ynglefugl tog 26 musvåger i 2023).

Kongeørnen fortrænger musvågen som ynglefugl.

Det er altså direkte prædation, fødekongurrence, ynglehabitat og stress, der har indflydelse på bestandene af Duehøg og Spurvehøg.

16.15-16.35 Fugleinfluenza v. Jørgen Terp Laursen

Fugleinfluenza er en meget smitsom virus med forskelligt sygdomsforløb hos de fugle, der smittes. Nogle dør inden for et par timer og andre efter flere dage, hvor de så har mulighed for at smitte andre fugle. Sidstnævnte er interessant, når det drejer sig om trækfugle.

I USA har man fundet husmus, der var smittet med fugleinfluenza, hvilket vil være katastrofalt for ikke mindst ugler og rovfugle, hvis det sker i Danmark.

Man mener, at fugleinfluenzaen har spredt sig fra Nordeuropa og mod syd.

Fuglenes individuelle adfærd har stor betydning for hvilke arter, der bliver ramt hårdt.

Fasaner er også smittet med fugleinfluenza, hvilket også kan påvirke rovfuglebestanden.

Fødevarestyrelsen har undersøgt lidt over 800 indsendte døde fugle fra 2016-2023.

Fugleinfluenza kan ikke udryddes, men minimeres.

16.40-17.05 GPS-mærkning af rød glente i Danmark v. Per Rasmussen

Per fortalte om hans deltagelse i EuroKite projektet. I 2023 blev der sat GPS-sender på 9 danske glenteunger og 6 i 2024.

Projektets formål er at belyse den høje dødelighed, som skyldes menneskelig påvirkning.

Per viste detaljerede kort over fuglenes bevægelser, både i Danmark og i deres overvintringsområder.

Der er sat 2346 GPS'er på røde glenter i Europa mellem 2013 – 2022.

Af de 979 døde har man dødsårsag på de 624.

I 2024 vurderes den danske bestand til at være 350-400.

17.05-17.30. Beskyttelse af skovboende rovfugle v. Jørgen Terp Laursen

Jørgen fortalte om et større sammenhængende skovareal i Midtjylland, hvor der i 2022 var intensiv jagt med 16 hochsitz: Der lå 4 dræbte musvåger og der var ingen rovfugle tilbage.

I 2023 var området overgået til et jagtkonsortium, og nu var der 2 par musvåger. Den nye ejer var mere naturvenligt indstillet.

Jørgen efterlyste, at vildtforvaltningsrådet er (var) mere opmærksomme på, hvad der foregår i skovene. Naturstyrelsen burde også informere mere om reglerne i forbindelse med træfældning i

Yngletiden, da Jørgens indtryk er, at mange af dem, der forvalter skovene, er uvidende om reglerne. Lodsejerne har her et meget stort informationsansvar. Jørgen efterlyste udskydelse af bukkejagten fra midt maj til hen i juni.

Jørgen ville gerne have ændret "5 ha-reglen". Den siger, at hvis et areal er større end 5 ha, må der gerne etableres et jagtkonsortium. Derved stiger prisen på arealet. Flere jægere pr. ha giver flere penge for jagten, og samtidig kommer der mere uro i skovene.

Der bruges lydæmpere på rifler, så larmen er mindre, men det er jagttrykket, der generer.

Hans Meltofte fortalte om DOF's samarbejde med Danmarks Jægerforbund, og om DOF's forsøg i vildtforvaltningsrådet på at få ændret jagttiden på bukke.

DOF har arbejdet i årtier med at få ændret arealbegrænsningen.

Stop for udsætning af gråænder har Dansk Jægerforbund nikket ja til, men Venstre har blokeret for dette.

Hans Meltofte efterlyste konkrete beskrivelser af de problematiske forhold.

Derefter udspandt sig en omfattende diskussion om eksempler på dårlig placering af høchsitz, sommerfældning, jagt og andre forstyrrelser af rovfuglereder.

Samarbejde med relevante myndigheder blev også omtalt.

Eventuelt:

Luise Ekberg

Luise fortalte om et forskningsprojekt af Peter Sunde, Aarhus Universitet: "Bestandseffekter af rekreativ aktivitet på større rovfugle i danske skove", som Jan, Kurt, Per og Luise deltager i. Finansieringen kommer fra Jagttegnsmidlerne.

Jørgen Terp Laursen

Vil gerne høre om folk kender til ugleyngel på små øer.

Forslag til næste år er tidligere forslag, som ikke er blevet til noget endnu:

- Lars Malta og droner.
- Måske Thomas Bregnballe skulle fortælle om havørn og skarv
- Forslag om giftstoffer i havørne ved Mona Jacobsen.
- Knud Falk og ringmærkning af vandrefalk.
- Peter Sunde om resultatet af forskningsprojektet "Bestandseffekter af rekreativ aktivitet på større rovfugle i danske skove".
- Invitation af repræsentant fra Danmarks Jægerforbund.
- Invitation af repræsentant for et jagtkonsortium (evt. forening).
- Et "siden sidst", hvor alle nævner de vigtigste hændelser for året.

HUSK!! at indsende årsresultaterne til Jan Tøttrup Nielsen, så han kan få tallene registreret.